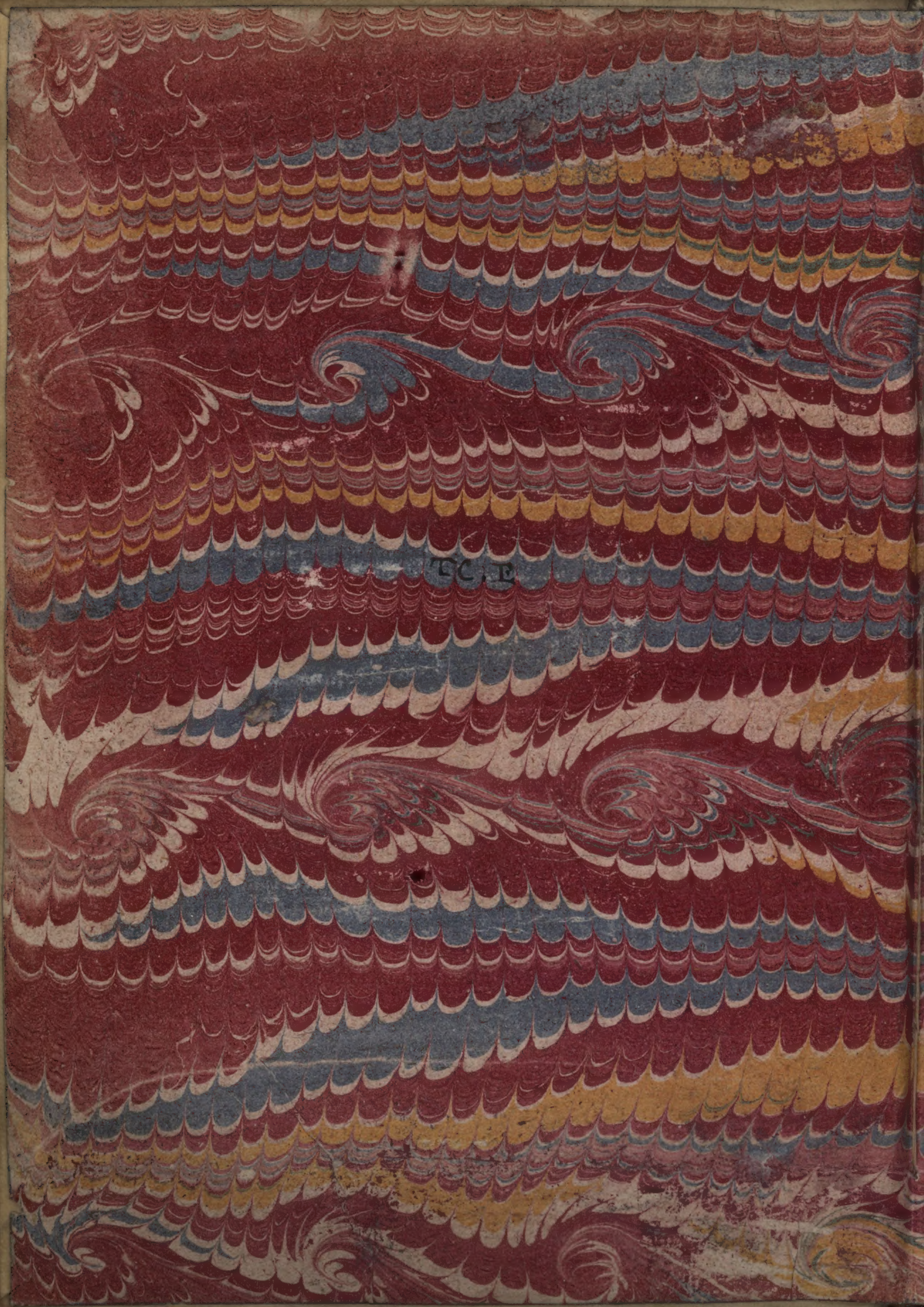

TC.E

Same copy at [illegible] – 4 – 6

[illegible] copy – 11 – 6 – (2°. date in [illegible])

Tagathanly [illegible] – 2 –

Bordini

coll. & perf.

Giles Robertson

July 25th

1951

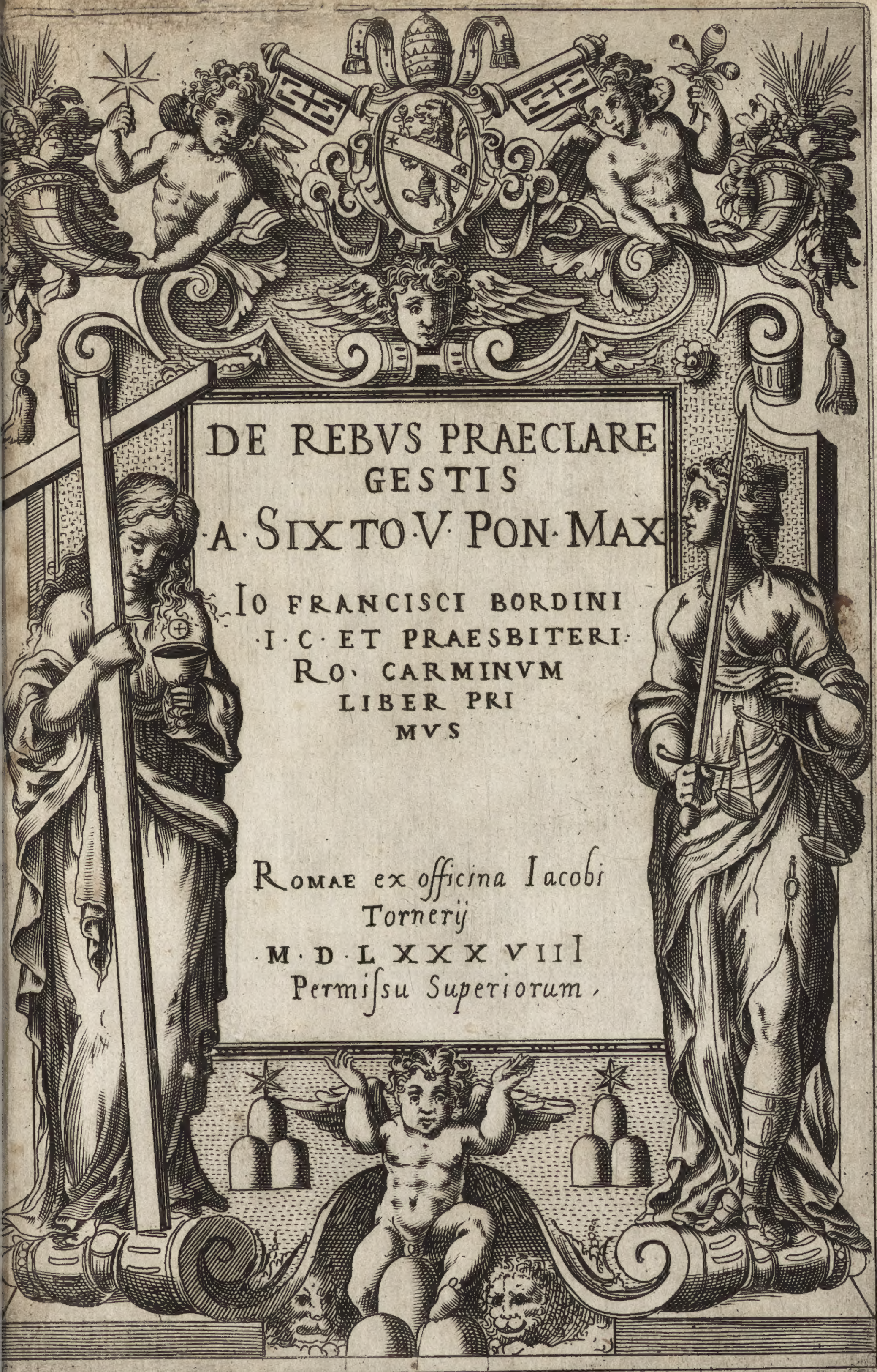
E. K. W

d. d.

G. H. R

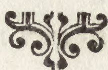
Grato animo

MCMLII

DE REBVS PRAECLARE
GESTIS
·A·SIXTO·V·PON·MAX·
IO FRANCISCI BORDINI
·I·C·ET PRAESBITERI·
RO· CARMINVM
LIBER PRI
MVS
Romae ex officina Iacobi
Tornerij
·M·D·L·XXXVIII
Permissu Superiorum.

SIXTO V. P. M.
SANCTISS. TOTIVS CHRISTIANI GREGIS PASTORI.

IO. FRANCISCVS BORDINVS FELICITATEM.

REРVM à te gloriose gestarum tantus est splendor tanta magnitudo BEATISSIME SIXTE, vt & earum fama ad exteras quasq; barbarasque nationes, summa cũ tui admiratione peruenerit; & in illis extollendis præclara quæque huius tempestatis ingenia desudauerint. Quorum de tuis laudibus monimẽta tum carmine, tum soluta oratione conscripta, partim iam in lucem edita sunt, partim in dies edenda expectantur. In his ego tamquam anser inter olores obstrepere aliquando tentaui, tantoque tuarum laudum rumore veluti è somno experrectus, ad obsoletæ poesis studium, iampridem resides animos desuetaque corda reuocaui. Id verò non vt aliquam ex ea re mihi laudẽ compararem, sed vt meæ in te obseruantiæ signum aliquod vel exiguum demonstrarem. Nec erat animus,

vt quæ mihi ipsi luce indigna videbantur, lucem adspicerent, & in manus hominum deuenirent. Verum cum illis S.T. quæ eius est humanitas, non parum delectatam fuisse sentiam, tuoque iussu, & à Petro Bargæo viro omni litterarum genere ornatissimo, & à Petro Galesinio Protonotario Apostolico, tuæque Sanctitati ob insignem doctrinæ & eloquentiæ laudem carissimo, & à Hieronymo Badesio iuuene eruditissimo auunculoque Siluio Antoniano minimè indigno, inter cætera præstantissimorum virorum carmina inserta typisque excusa prodijsse: rem tibi non ingratam facturum me existimaui, si quos sparsim & in singula quæque facinora à te non minus celeriter, quam magnificentissime perpetrata, modo plures, modo pauciores versus transmisi, in vnum congestos libellum, æneisq. iconibus exornatos ante tuos beatissimos pedes offerrem, obsequij in te mei monimentum, pignusque perenne. Neque vero angor, siquis me assentationis fortasse insimulandũ putauerit, quasi leuissimis nænijs gratiam tuam inire atque aucupari voluerim. Ego enim, conscientia teste, dum te laudo, non te, sed illum in te laudo, cuius in terra vices geris, cuius munere præclaris istis animi dotibus ornatus es, cuius ductu maxima quæque mente agitare, opereque complere non dubitas, Iesum Christum summum Deum summique Dei filium, quem laudant angeli & iustorum spiritus, qui maior est omni laude, quique laudatoribus suis sempiterna præmia benignè largitur. Nihilo autem magis illorũ obiurgationes pertimesco, qui dicturi fortassis sunt, hominem Sacerdotem,

serijs

seriјs tum rebus tum litteris dies noctesque occupatum, ætate iam graui, leuibus carminum scriptitatiunculis operam diesque insumere minime decuisse. Nam ego me neque sanctiorem facio, Ambrosio, Nazianzeno, Cypriano, Paulino Nolano, Damaso, Venãtio, & Prospero, neq; grauiorem Prudẽtio, Lactãtio, Arato, Sedulio, Iuuenco, Victorino cæterisque priscorum seculorum viris illustrissimis, quos neque puduit, neque piguit, carminibus aliquando animum oblectare; & diuina mysteria carmine decantata populis exhibere. Vt omittam Regem eundemque Prophetam Dauidem, quem & si assiduis bellorum tumultibus vexatum, grauissimaque regni gubernatione impeditum, numquam tamen à diuinis laudibus carmine concinendis, & diu noctuque Altissimo, Maximoque Deo, in Cythara, & psalterio, & voce tubæ corneæ psalmorum penso persoluendo, cessasse meminimus. Eius exẽpla proponens Sancta mater Ecclesia, quæ nunc te capite ac rectore gloriatur, septenas horas, quas Canonicas dicimus, Dauidico carmine hodieque decantat. Quin vt carminum vsum, non solum non improbet, sed commendet etiam vehementer; hymnos partim ab Ambrosio sanctissimo Mediolani episcopo (cuius opera in meliorem speciem, dilucidioremque ordinem, te auctore dum adhuc Cardinalem ageres, redacta, non sine totius Christiani orbis ingenti vtilitate leguntur,) partim ab Aurelio Prudentio, Hilario, Gregorio Magno, Sedulio alijsque lectissimis viris decerpta pro dierum atque festorum opportunitate canenda proposuit. Vt inde piorum animi non tantùm cantionis

suaui-

suauitate demulcerentur, atque ad diuinarum rerum gustum saporemq. allicerentur: sed & vitiorum fugã, virtutumque desiderium, veluti melle delibuto quodã, epoto medicamento, perdiscerent. Me verò, Pater beatissime, adeò huius errati minimè pœnitet, vt frequentius, diligentiusque carminibus conscribendis insudare posthac in animum induxerim, quoties à grauioribus negocijs studijsque vacare contigerit. Quo factum est vt exiguo huic operi libri primi titulum præfigere decreuerim, cui & secundus & tertius, & quotquot visi fuerint, subnecti possint. Quemadmodum enim neque tu à similibus maioribusq; operibus patrandis vnquam desistes: quippe qui maiora in dies animo voluas, nihilq; eorum prætermittas, quæ & ad Romanam Vrbem in Pristinam dignitatem vindicandam, & ad deprauatos hominum mores corrigendos, & ad perpetuam tranquillitatem, salutem, ac securitatem gregi tuo parandam, tuendamque facere posse videantur: ita neque me, neque præstantissimos quosque tum ingenio tũ eloquentia viros, à tuis laudibus celebrandis vnquam cessaturos esse confido. Equidem, quod ad me attinet, cum inter cæteras innumerabiles animi tui virtutes, religionem in primis, singularemque in Deum pietatem soleam demirari; in ea potissimum extollenda futurorumque seculorum memoriæ cõmendanda semper versabor. Tu interea, pater sanctissime, hoc qualecunque munusculum serui tui hilari fronte, gratoque animo suscipere ne dedignator: in quo, quasi in speculo, te ipsum possis intueri, & qui iam multos retro Pontifices, pietate,

iustitia,

iustitia, animique magnitudine superasti; nunc hoc tui ipsius obtutu, ad te ipsum egregijs operibus superandum inflammeris atque prouoceris. Me verò tuæ benedictionis optatissimo munere impertitum vt velis flexis genibus oro atque obsecrò. Deus te Ecclesiæ suæ incolumem diutissime seruet. Pater optime atque Beatissime.

AVCTOR AD LIBRVM.

Obtrectatores verbo hoc compesce, libelle;
Dic, versus Sixto si placuere, sat est.

AD SIXTVM V. PONT. MAX. MAGNA PRAESTANTEM, MAIORA MOLIENTEM.

IO. FRANCISCI BORDINI I. C. ET PRESB. ROM.

CARMEN ELEGIACVM.

AGNA facis, maiora dies moliris in omneis.
Det tantum Chriſtus tempora longa tibi.
Te duce Iuſtitiæ rurſus iubar emicat orbi, Iuſtitia abundantia pax religio.
Et reduces adſunt copia, pax, pietas.
Te duce parta quies populis, pulcherrima rerum Quies.
Læta dari ſibi nunc ſecula Roma videt.
Effera prædonum rabies compreſſa quieſcit, Latrones cõpreſſi.
Et iam tutus iter carpere quiſque poteſt.
Et, qui vana diu vanis prædixit aruſpex, Aruſpices fugati.
Quod ſibi non vidit, pellitur vrbe, miſer.

Adulteris pœna imposita.

Iam frænis legum turpis religatur adulter,
Nec castos audet commaculare thoros.

Aquæ felices in Quirinali.

Et gelidæ, longo quæ ducta est tramite, lymphæ
Alta Quirinalis perfluit vnda iuga.

Templorum annua visitatio.

Diuorum, deserta diu, delubra frequentes
Cum patribus populi, te duce, Sixte, petunt.

Viæ apertæ stratæque.

Hinc, atque hinc patefacta iacent strata ampla viarum,
Qua sacras possit quisquis adire domos.

Obeliscus Vaticanus.

Ipse Crucis magnos referens obeliscus honores,
Excelsas Petri sistitur ante fores.

Obeliscus Lateranensis.

Audijt hoc, mersus quamuis tellure sub alta,
Alter, & excelsum tollit ad astra caput.
Audijt, & sese quærentibus obuius vltro
Fert citus, & pondus gestit obire Crucis.

Palatium Lateranense cũ porticu.

Hic vbi porticibus surgit Laterana superbis
Magna domus niueo marmore fulta nitens.

Sacellum Exquilinum.

Quid quod in Exquilijs tua nuñc præsepia, Christe,
Præclaro tectum fornice cingit opus?

Vaticanæ testudinis absoluédæ spes certa.

Sic Petri curua claudi testudine templum
Sperant mox populi, quod cupiere diu.

Et

Et totum immenſi pondus quæ ſuſtinet orbis
Stat ſeptemdenis Ianua Cardinibus.
Nam ſeptemdenis patribus conſtare ſenatum
Vis, quos & totidem templà fouere iubes.
Virtuti ſic digna datur, te principe, merces,
Sic meritas pœnas impia facta luunt.
Cætera quid memorem? ſiluæ hæc monteſq; loquuntur.
Et Tagus, & Ganges, Oceanuſque pater.
Sed quid non facies, quid non ſperare licebit,
Si dederit Chriſtus tempora longa tibi?
Grandia venturos quæ non præſtabis in annos,
Tot ſi tam paruo tempore mira geris?
Gens effræna tibi ſeptem ſubiecta trioni
Seruiet, atque Indus, Niliacuſque ſinus.
Seruiet armipotens Anglus, gens dura Lemanni,
Boſphoridæ Thraces, indomitique Getæ.
Barbaraque inſuetum diſcent infrendere nomen
Ora Dei, & dulci flectere colla Cruci.
Numina tunc Chriſti venerabitur vltima Thule,
Inque vnum coges paſtor ouile pecus.

Cardinalium ſeptuaginta numerus & tituli totidem.

Mundi conuerſio.

Hęreticorum & infidelium reditus ad Ecclesię gremiū

Vnum ouile & unus paſtor

Magna

Magna; ſed hæc alij ſublimi carmine, vates
Dicent, & grandis grandia facta chelys.
Noſtra inter vitreos fonteis, per gramina læta
Cantabit raucis fiſtula rauca modis.
Non quos ingenteis referes ex hoſte triumphos,
Non, quæ deuictis iura dabis populis:
Non, vt pugnaceis Parthos, Turcas ue feroceis
Amne ſalutari proluet iſta manus.

Templa ſeptẽ

Ruſtica ſed tenui dulceis mea tibia amores
Tentabit verſu dicere Sixte tuos.

S. Mariæ ad Præſepe.

Vt pius, vtque frequens vel nunc naſcentis Ieſu,

S.Crucis.

Vel Crucis inuictæ, Partheniam ve domum.

S. Mariæ de Populo
S. Petri
S.Pauli.
S. Io. Lateranenſis.

Vel Vaticanam, aut quæ reſpicit oſtia Tybris,
Pauli ædem viſas, aut Laterana petas:

S.Laurentij.

Vel magni vt pergas hilaris Laurentis ad aram,
Vt lachrymis madeas dum pia ſacra facis.
Vt tua ſemper eat circum præcordia Chriſtus:
Vt mentem moneat, vt tua cœpta regat.
Vt mortale nihil voluas, ſed ad æthera ſemper
Erigere vt cures, teque tuumque gregem.

Viuidaque

Viuidaque vt teneras exurat flamma medullas,
Ferueat atque imo pectore dulcis amor.
Hæc ego dulciſono modulabor carmina plectro
Det tantum Chriſtus tempora longa tibi.

SIXTI PASTORIS EXCVBIAE AD CHRISTI INFANTIS CVNABVLA.

Dſpicis vt lætus cunabula dulcis IESV
    Sixtus obit, ſenio nec timet ille ſuo?
Horrida non glacies, nō inclemētia cœli.
    Terret ſanctū adeò pectus adurit amor.
Frigida ſed canis ſpargit dum bruma pruinis
    Terras, nox medium dum tenet vda polum
Tunc vigilat paſtor, tunc aurea tecta relinquens
    Se ſe ad naſcentis fert penetrale Dei.
Eſt locus, Exquilias priſci dixere Quirites,
    Irriguis quondam collis amœnus aquis.
Nunc æde inſignis Chriſti quæ ſacra parenti
    Æſtiua veniens à niue nomen habet
Ipſius hic veneranda Dei præſepia Chriſti
    Summa Romulidæ relligione colunt.

Hic olim Sixtus nondum ad ſceptra alta vocatus
Egregium altaris condere cœpit opus.
Quod nunc excelſo concluſum fornice longe
Deſpectat turreis Roma ſuperba tuas.
Virginei hic partus monimentum illuſtre reponit
Nocturnum tuguri pauperis hoſpitium:
Quod circum inſontes pueri, Sicanaque virgo
Ludentes adſtent, Illyricuſque ſenex.
Huc igitur greſſus grandæuus dirigit heros
Poſt quem conſequitur ſedula turba patrum.
Concurrunt proceres, pergunt iuueneſque ſeneſque
Permiſtum vulgus, fœmina virque ſimul.
Poſt vbi deuentum eſt ad limina magna ſacelli,
Atque aram Chriſtus qua cubat in media;
Continuò excubias alternis vocibus implent
Hinc hominum cœtus, ætherei inde chori.
En Chriſtus natus nunc Gens hunc omnis adoret,
Conclamant pariter, Gloria ſumma Deo.
En iacet in fœno, pugno qui continet orbem,
Paſcitur en paſtor lacte perexiguo.

Virginis

Virginis vberibus destillant pocula cœli,
Filius atque hominis fit pater ipse hominum.
Sic canitur: resonant vasti penetralia templi,
Et lacrymas cunctis mystica sacra cient.
Ast multo ante alios afflatus numine Sixtus
Adstat non oculos non mouet ille manus.
Sed stupet, & rerum quæ sint arcana reuoluit,
Et tacita secum talia mente refert.
Quam bene in Exquilijs celebrantur sacra tonanti,
Romanasque arceis paruula cuna domat.
Quam decet, excubias vbi Rex Romanus agebat,
Romani excubias pastor ouilis agat?
Quare agite ò cœli, terris demittite rorem,
Et pluuiam optatam mittite, tempus adest.
Quæ longum tandem sitientia temperet arua,
Irriget & nascens arida corda puer.
Sic ait: inde oculos sacra in præsepia figens
Algentem rigida conspicit in stipula:
Et videt, vt lentus bos hinc, hinc tardus asellus
Ore fouent tepido membra tenella Dei.

Stat genitrix impexa comas, roſeoque refulgens
Vertice, nunc lacrymis ora ſinuſque rigat.
Et nunc prona ſuum lætiſsima pignus adorat,
Nunc illud caſtis admouet vberibus.
Nec minus & ſuperis carum caput adſtat Ioſeph,
Sedulus & cœlo credita dona fouet.
Ioſeph qui ſolus ſecreti conſcius alti
Naſcentis pueri gaudia prima tulit:
Poſt hæc admirans venientum culmine ab alto
Paſtorum cœtus cernit adeſſe pios.
Quorum aliis teneris frons eſt redimita corymbis,
Aſt alij puero ruſtica dona ferunt.
Baccas, atque roſas, violas, ſuaueiſque hyacinthos,
Quos illa inſueto tempore fudit hyems.
Hinc alij Cererem expediunt atque oua caniſtris,
Effundunt alij dulcia vina cadis.
Hic hœdum, ille agnum portat, ſilueſtria promit
Poma hic, ille oleas, caſtaneaſque nuceis.
Roſcida mella, nouique tepentia munera lactis
Dant alij, atque hilares florida ſerta alij.

Parte

Parte alia calamos inflant, & carmina dicunt,
Naſcentem reſonant plectra canora Deum.
Auia reſponſant nemorum, ſaltuſque ferarum,
Et dumeta canunt & caua ſaxa Deum
Ipſæ inter denſas corylos virgultaque pictæ
Carmine certantes adglomerantur aues.
Intonſi plaudunt montes ramoſque virenteis
Expandunt alacres, pomaque ſponte ferunt.
Miteſcunt tigres, nec lædunt vnguibus vrſi
Informes quemquam, ſetigeri ue ſues.
Non vltra magnos metuunt armenta leones,
Non vltra inſequitur torua leæna lupum.
Quin lupus ipſe vorax agnos innoxius inter
Iam manet, & iuncti boſque leoque cubant.
Panditur interea cœlum, iamque omnis ab alto
Cælicolum terras turba beata petit.
Et geminant voces, & mulcent æthera cantu
Dulciſono, & ſpargunt lilia miſta roſis.
Ecce autem celeri miſſus ſecat aëra curſu
Aliger, & medijs viſus adeſſe ſacris.

Atque adiens Sixtum æterni mandata parentis
Explicat,& cunas ire iubet propius.
I, Paſtor dicens prima hæc paſtoribus olim
Gaudia, paſtori gaudia prima tibi.
I, Felix, iam pone metum,tua gaudia virgo
Augeat, & dulcis mellifluuſque puer.
Rumpe moras, exeſa citus te confer ad antra,
Non fuerint paruæ præmia parua viæ.
Dixit, & in media volitans ſe nocte recondit,
Optatum aggreditur carpere Sixtus iter.
Vt venit,puerum vt vidit,matremque ſenemque,
Et quæ illum agreſti ſtramine bruta fouent.
Obſtupuit,totos horror tremefecerat artus,
Pertentat tacitum pectus amantis amor.
Hinc dulceis lacrymas, crebra hinc ſuſpiria fundit,
Et dulcem puerum vox geminata vocat.
Excipit illum vlnis atque oſcula millia figit
Atque iterum, atque iterum, nec ſaturatur amor.
Adſpirat cœptis infans, teneroſque lacertos
Circum colla ſenis nectere lætus auet.

Ceu

Ceu quondam Solymis aurata in veste sacerdos
Promissi certus templa tonantis adit.
Iam senior mortem sed non visura senectus
Ni detur tectum carne videre Deum.
Quemque vbi conspexit tetigitque, ad sydera palmas
Tendens sic fatus: iam mihi visa salus.
Iam populos sæua video ditione tyranni
Ereptos moriar, iam mihi visa salus.
Iam lætus moriar, tu me dimitte precantem
Summe Deus moriar, iam mihi visa salus.
Haud aliter Sixtus longo venerabilis æuo,
Candida dum pueri tangere membra licet,
Exclamat lacrymans, & cum data copia fandi
Ridentem infantem talibus alloquitur.
Parue puer sed magne Deus, cui pontus & æther
Paret, & excelsi lumina magna globi.
O cordis spes sola mei regnator Olympi,
Æterno mundum qui regis imperio.
Quis te pauperiem, frigus, malaque omnia ferre
Compulit ò summi cara Dei soboles?

Sat ſcio ſolus amor docuit contemnere cœli
Sydereas ſedes, & mala tanta pati.
Vicit iter durum pietas generiſque cadentis
Humani, quem olim culpa momordit atrox.
Immanem tu hoſtem terraque Ereboque potentem
Deuicturus ades Tartareaſque domos.
Iam te Cocytus, Phlegethon, & pallida Ditis
Regna tremunt, & Styx, Eumenidumque furor.
Per te certa ſalus miſeris, per te ardua cœli
Iam concluſa diu porta recluſa patet.
Infeſta en iam bella ſilent, pax aurea mundo
Redditur, & pietas ſpeſque fideſque & amor.
Et quæ iamdudum noſtris fuit exul ab oris
Lætitia accedit concomitata iocis.
Ergo adſis bonus ò nobis plebemque patreſque
Reſpice parue puer, reſpice magne Deus.
Et mihi quem pecori longe lateque per orbem
Immenſum ſparſo præficis immeritum:
Da partos ſeruare greges tuque adijce caulis
Quos aſper ue lupus, vel malus anguis habet.

Nil

Nil mortale peto, tantum tua numina Mauri
  Agnoſcant, Indi, Thraces, & Antipodæ.
Sic rogat, oranti ſubridens annuit ingens
  Puſio, nec ceſſat baſia caſta dare.
Et molli amplexu geſtit conceſſa petenti
  Vota ſeni, & blanda ſignificare manu.
Tum numen Sixtus rurſus veneratus amicum;
  Ad ſua mox rediens ſacra diurna parat.

A
ECCE CRVX DNI
FVGITE
PARTES ADVERSÆ
VICIT LEO
DE TRIBV IVDA
B
CHRISTVS VINCIT
CHRISTVS REGNAT
CHRISTVS IMPERAT
CHRISTVS AB OMNI
MALO PLEBEM SVAM
DEFENDAT
C
SIXTVS V PON MAX
CRVCI INVICTAE
OBELISCVM VATICANV
AB IMPVRA SVPERSTITIONE
EXPIATVM IVSTIVS ET
FELICIVS CONSECRAVIT
ANNO M D LXXXVI
PONT II
D
SIXTVS V PONT MAX
OBELISCVM VATICANVM
DIS GENTIVM IMPIO
CVLTV DICATVM AD
APLOR LIMINA OPEROSO LA
BORE TRASTVLIT ANN 1586
Pon. II

IN OBELISCVM VATICANVM.

EPIGRAMMA.

Lta Syenitæ tibi, crux, iam culmina Saxi;
Cedunt, & Solis vana ſuperſtitio.
Cæſareumq. procul nomẽ, numẽq. faceſſunt,
Te ſolam lætus nunc Obeliſcus amat.
Quin & ſublimeis monteis, fulgentiaque aſtra;
Exſuperas victrix, ſub pedibuſque tenes.
Sponte ſua fului ſubmittunt dorſa leones,
Sic monteis ſubigis, ſydera, ſaxa, feras.
Scilicet, vt, quæ olim exitium probrumque parabas,
Nunc eadem cunctis vita decuſque fores.
Præſtitit hæc Felix diuino munere Sixtus,
Cui ſummum hoc ſtudium ſubdere cuncta Cruci.

ALIVD.

Vt primum auguſt a conſiſtere ſede Obeliſcus
Se vidit, lætos hos dedit ore ſonos.
Quem modo ſublimi pertingere vertice cœlum
Cernitis,& dulcis pondera ferre Crucis.
Ægypti quondam vaſta Rex rupe Seſoſtris.
Exciſum Phœbo iuſſerat eſſe ſacrum.
Barbara relligio, decoriſque ignara futuri
Prædixit nolens tunc mea fata mihi.
Iuſtitiæ ſoli,iuſto quod principe,iuſtis
Auſpicijs olim rite dicandus eram.

A

CHRISTVS PER INVICTAM CRVCEM POPVLO PACEM PRAE-BEAT QVI AVGVSTI PACE IN PRAEPE NASCI VOLVIT.

B

CHRISTVM DOMINVM QVEM AVGVSTVS DE VIRGINE NASCITVRVM VIVENS ADORAVIT SEQ; DEINCEPS DOMINVM DICI VETVIT ADORO.

C

SIXTVS V PONT MAX OBELISCVM AEGIPTO ADVECTVM AVGVSTO IN EIVS MAVSOLEO DICATVM EVERSVM DEINDE ET IN PLVRES CONFRACTVM PARTES IN VIA AD SANCTVM ROCHVM IACENTEM IN PRISTINAM FACIEM RESTITVTVM SALV-TIFERAE CRVCI FELICIVS HIC ERIGI IVSSIT ANN DNI M D LXXXVII PONT III

D

CHRISTI DEI IN AETERNV VIVENTIS CVNABVLA LAETI SSIME COLO QVI MORTVI SEPVLCRO AVGVSTI TRISTIS SERVIEBAM.

OBELISCVS EXQVILINVS DE SE IPSO.

Qui fueram cinerum custos tristisque Sepulchri,
Cunarum excubitor, nunc obeliscus ero.
Intulit Augustus mortem mihi, mortuus, ast nunc
Nascentis Christi munere vita redit.
Sic reduces Astrææ, & relligionis honores
Exultans, Sixto Principe, Roma videt.

ALIVD.

Monte alto excisus Montem altum vertice gesto
Monte Alto sistor Montis & alta peto.
Syderibusque sacer, Sydus quoque culmine porto.
Aurea Crux montes, fulgidaque astra facit.
Vnica lux est Crux, altis qua cernere lucem
Montibus & Cælo sydenbusque datur.
Ergo Altus mons, montes ornat dum Cruce Sixtus
Et mundo lucem syderibusque refert.

De

IN COLVMNAM COCHLIDEM TRAIANAM.

Disticon ex Isa. cap. 27.

Pauperis excelsas gressus calcare columnas
Cernis Roma tuas? Iam domina orbis eris.

IN AEREAM EFFIGIEM D. PETRI TRAIANI COLVMNAE SIXTI V. PONT. MAX. IVSSV IMPOSITAM.

Aspice pro vanis veros, Romane, triumphos,
Tuque triumphantem suscipe, Roma, ducem.
En qui Romanas venit piscator ad oras,
Quique crucis probrum suppliciumque tulit.
Is nunc sublimeis superat Galileius arceis,
Cæsaris is pedibus nunc monimenta terit.
Stipite nam lætus verso dum vertice pendet,
Hac inquit nobis est iter ad superos.
Nunc superis iunctus superas superare columnas
Incipit, & nudo subdere regna pede.

Quod genus hoc belli, quæue hæc noua pompa triũphi?
Imperat Occiſus ſanguine regna capit.
Sic vincit, ſic exercet ſua prælia Chriſtus,
Exitio vitam, regna cruore parat.

ALIVD.

Viderat infandis vrbem Sixtus monimentis,
Ornatam vanos vſque referre Deos.
Hinc obelos, atque hinc cochlides iactare columnas
Atque virum forti parta trophæa manu.
Aut ære ex molli, ſeu ducta ex marmore ſigna
Seu thermas, arcus, templa, theatra, fora.
Vidit, & ingemuit carj pia cura parentis,
Non lacrymis potuit parcere paſtor amans.
Non tulit hoc ſolers vigilis prudentia Sixti;
Non tulit hoc pietas, non pietatis amor.
Ergos altos, dixit, ſubigens nunc crux obeliſcos,
Emicet, & Solis numina priſca fuget.
Quin & Traiani ingentem, me vindice, molem
Pauperis aſcendant ærea ſigna Petri.

Sic

Sic Piſcatori cedat Rex Maximus orbis,
Sic Chriſto veterum cæca ſuperſtitio.

ALIVD.

Vlpius extulerat molem hanc Traianus ad auras:
Iuſſerat hic cineres condier ille ſuos.
Hic ſtatuam figi, victriciaque arma reponi,
Queis Dacos domuit, Decebalumque ducem.
Fortia dehinc Pario cælari hic marmore facta,
Deuictos hoſteis, oppida capta iubet.
Traiano melior, ſed nunc felicior atque
Auguſto Sixtus, dedicat iſta Petro.
Effigiemque viri, molem ſuperare ſuperbam
Imperat, & ſacrum tollere ad aſtra caput.
Sic verus veræ fidei, fideique Magiſtro,
Sixte pater fidei, te duce, fertur honos.

SIXTVS V PONT MAX PICENVS
AQVAM EX AGRO COLVMNAE VIA
PRAENEST SINISTRORSVM MVLTARVM
COLLECTIONE VENARVM DVCTV SINVOSO
A RECEPTACVLO MIL XX A CAPITE XXII
ADDVXIT FELICEMQ DE NOMINE ANTE PONT DIXIT
COEPIT PONT AN I ABSOLVIT III M D L XXXVII

DE AQVIS FELICIBVS.

Irrigat Exquilias Sixtus montemque Quirini
Fontibus, at lacrymis irrigat ille polum.
Dum Chriſtum Patri mactat ſine ſanguine ad aram
Dum pueri tractat membra tenella ſenex.
Vnda ſuis ſcatebris arentia temperat arua,
Aſt lacrymis Sixti ſiſtitur ira Dei.
Felix Roma nimis Felici hoc principe, ſub quo
Et cœlum, & terras vtraque lympha rigat.

ALIVD.

Currite gemmanti felices gurgite lymphæ,
Quo longam expellat feruida terra ſitim.
Currite, qua duxit ſinuoſo tramite Sixtus,
Quaque dedit ſummi per iuga montis iter.
Currite felices latices per florida rura,
Perque vias, hortos, currite perque domos,
Currite felices felicis munere Sixti;
Felici ſcateat iamque Quirinus aqua.
Currite ſub Sixto pleno ſic gratia riuo
Sic placidis pacis fluctibus vnda fluet.

De

DE MVLIERE QVAE AB AFRICO SINV ROMAM AD SIXTVM V. PONT. MAV. CONFVGIT.

Quislocus eſt laudum ignarus iam, Sixte, tuarum?
Ecce tibi à Libyco fœmina vecta mari eſt.
Quæ nunc, ceu pinguis quondam Regina Sabææ,
Maiorem priſco te Salomona petit,
Te ſolum vt videat, tuaque vt veſtigia ſeruet,
Pauperie gazas, aurea tecta caſa
Mutauit ſapiens, famuloſque, ac pignora, matrem,
Sponte ſua fidei credidit illa tuæ.
Accipe primitias, regni præſaga futuri:
Africa quas mittit, fœmina quaſque refert.

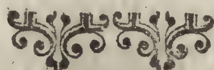
IN PII. V. PONT. MAX. OSSA IVSSV Sixti. V. Pont. Max. ad ſacellum Præſepis Chriſti tranſlata, nobiliſſimoque ſepulchro illata.

EPIGRAMMA.

Naſcentis præſepe Dei paſtoribus olim
 Oſtenſum primo, regibus inde fuit.
Paſtorem, regemque, Deumque, hominemque fatentur
 Paſtores, reges, carmine, muneribus.
Nunc Pius, en Paſtor, Rexque illam fertur ad aram,
 Excubet vt Paſtor, munera Rexque ferat,
Paſtoris Regiſque inſigni hoc ſacra ſepulchro
 Paſtor Rex Sixtus condidit oſſa Pij.
Seque tuum ante antrum, paſtor, rexque optime Chriſte,
 Paſtor Rex Sixtus condier ipſe cupit.
Sic tua paſtores Reges cunabula circum
 Adſtabunt ambo, hinc Sixtus, & inde Pius.

IN SANCTVM BONAVENTVRAM Doctoris Ecclesiæ Titulo à Sixto V. Pont. Max. insignitum

Dat BONA nunc VENTVRA Deus tibi maxima cælo
  Dat Sixtus scriptis præmia digna tuis.
Ille beatorum te iungit sedibus, æuo
  Dulci vbi perfrueris, lucidaque ast racolis
Hic te Doctoris titulo, qui Sydera luce
  Et solem superat concelebrare cupit.
Quod simul & doceas, oblectes, afficiasque:
  Et quod dum legeris, vulnere corda petas.
Vulnere quo felix vixisti saucius ipse,
  Vulnere quod fixum nunc quoque corde geris.
Hoc felix Sixtus felici vulnere tactus
  Saucia iamdudum pectora & ipse tulit.
Hoc se percussum, te percutiente, fatetur,
  Dum tecum loquitur, dum tua scripta legit.
Hoc demum cari dum vult feriantur alumni;
  Sripta tua vt discant peruoluenda dedit.

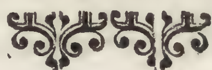
O te felicem, terraque, poloque beatum
Certatim quem ornant terra polusque simul.
Christi dulcis amor dulci tua pectora telo
Transfixit, torques tu quoque tela docens:
Nunc igitur Christi vultu dignate sereno,
Æternum, & felix iam super astra sedens
Pastorem SIXTVM, quique illi creditus est grex,
Quod facis, & precibus, præsidioque foue,

SIXTVS·V·PONT·MAX·PICENVS
PAVPERIBVS PIE ALENDIS
NE PANE VERBOQ· CAREANT
MVLTO SVO COEMPTAS AERE·
HAS AEDES EXTRVXIT
APTAVIT AMPLIAVIT
PERPETVO CENSV DOTAVIT
ANNO DÑI·M·D·LXXXVII·PONT·II·

IN DOMVM MENDICANTVM VSVI Sixti. V. Pontif. Max. pietate, ac liberalitate constructam

Pauperies deiecta solo, miserabile visu,
Dum iacet, & questu compita cuncta replet;
Hospitioque, ciboque carens, ac vestibus, alto
Cum gemitu stipes, auxiliumque petit.
Improbus & templis clamor pia vota frequenter
Impedit orantum, quem ciet atra fames.
Nec possunt sæuas locupletum flectere mentes
Quas mittit lacrymans indiga turba preces.
Paupertatis amans, & paupertatis alumnus
Festinat miseris sed dare Sixtus opem.
Namque illi teneris insunt præcordia fibris
Angitur esurie, pauperieque gregis.
Ergo amplas hilaris flaui prope Tybridis vndam
Quæ capiant inopes, instruit ille domos.
Tum rigido refouet torpentia frigore membra
Vestibus, hospitio, flammigerisque focis.

Viſcera deinde cibo reficit, potúmque miniſtrat
    Sedulus, atque ægris pharmaca corporibus.
Nec minus inde animis diuini pabula verbi
    Exhibet, & ſcatebris irrigat ora ſacris.
Ac veluti Solymis, cœtu creſcente piorum,
    Nomina qui Chriſto prima dedere Deo?
Dum ſanctus cœlo delapſus Spiritus alto
    Edocuit ſacri pectora fida chori.
Vna fides cunctis, & cor credentibus vnum
    Extitit, & cunctis tunc anima vna fuit.
Cuncta miniſtrabant cunctis, communia cunctis
    Perque domos cunctas cuncta fuere diu.
Tunc viduata viro mulier, puerique parente
    Orbati, & triſtes, inualideque ſenes,
Et quos dira fames, & quos ſitis aſpera preſſit
    Optatam haud ſegnes experiuntur opem.
Et tanto in populo, loca quem diuerſa tenebant,
    Pauperie nullus, qui premeretur, erat.
Haud ſecus hæc Romæ fieri ſperate Quirites
    Nam molli SIXTVS viſcera corde gerit.

Hactenus, vt duros arceret finibus hostes,
Vt frugum populis copia larga foret.
Congeſsit prudens argenti pondus, & auri;
Ne incautos ciues gens inimica premat.
Sed Scytha nunc acer, Tyrius, ſæuuſque Britannus,
Et Germanus atrox, Barbaricuſque furor.
Exitium vnanimes Vrbi qui ſæpe minati,
Et ſtragem populis, militibuſque necem.
Fortia dum metuunt atque imperterrita SIXTI
Pectora, vix audent limine ferre pedem.
Aurea ſub SIXTO nam pax, & copia fines
Cum teneat noſtros, iam tremit hoſtis atrox.
Et trepidus patrijs vix fidens finibus arma
Condit, quæque tenet, non bene tuta tenet.
Aruaque iam lætis exundant pinguia culmis,
Horrea triticea meſſe referta tument.
Quod ſupereſt, priſcis decorabit honoribus Vrbem,
Et dignis ſtatuet præmia digna viris.
Iam viduata viro mulier, puerique parente
Orbati, & triſtes, inualidique ſenes.

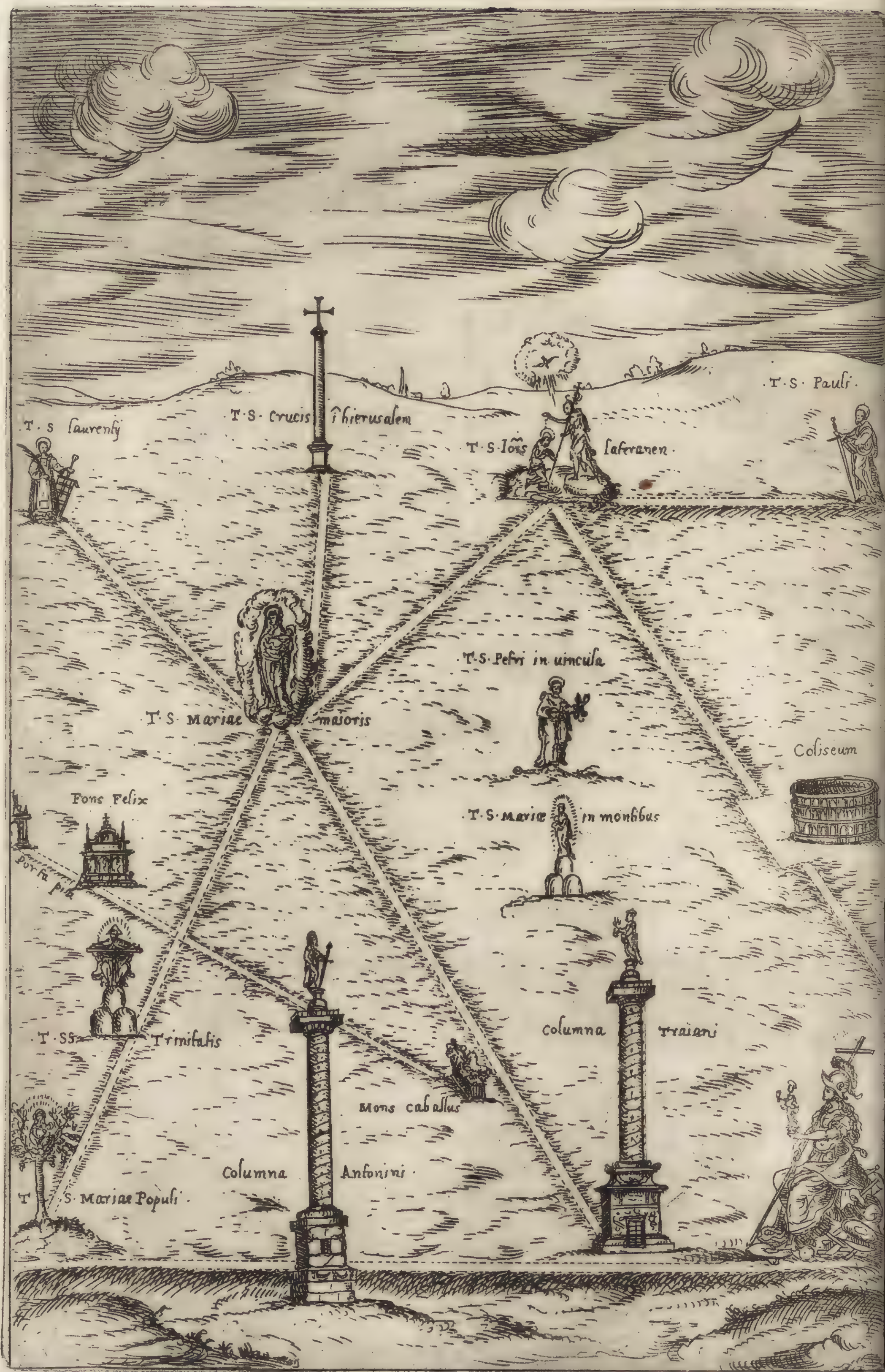
Virgineique chori muris quos contiuet arctis
Vnius intactæ virginitatis amor.
Et quos dira fames,& quos ſitis aſpera preſsit,
Optatam haud ſegnes experiuntur opem.
Nec gente in magna, multas quæ ſparſa per vrbeis,
Pauperiem quiſquam, qui patiatur, erit.
Ergo alacres omnes nunc te, pater optime Sixte,
Laudibus extollunt, plauſibus excipiunt.
Paſtoremque, patremque ſuum, iuueneſque, ſeneſque
Conclamant, nec non diues inopſque ſimul.
Viue diu felix, patriæ pater optime, viue,
Perquem pulſa fames, tutaque parta quies.

IN OBELISCVM LATERANENSEM, nouamque domum, & Scalam Christi sanguine consperſam, iuſſu Sixti V. P. M. inſtauratam.

Qui Laterana frequens inuiſis templa viator,
Et teris hæc flexo limina ſancta genu.
Mirariſque obeli ferientia culmina cœlum,
Confractum audieras quem iacuiſſe prius.
Quique Parætonijs Tymbræi numen in oris
Prætulit, hunc Romæ ſigna referre Crucis.
Excelſaſque domos nitido conſurgere ſaxo,
Atque Periſtylio, porticibuſque nouis.
Inſuper, & roſeo conſperſos ſanguine Chriſti,
Sedula conſcendit, quos pia turba, gradus.
Auguſtam in ſpeciem mutatos ducere ad almam
Aram Laurentis commodiore via.
Conſpicis, attentiſque oculis nunc omnia luſtras,
Siue ſtupes ſpatio tanta peracta breui.
Ne ſtupeas, magnus Regum nam præuenit omnes
Spes, animos, Sixtus, atque opera, atque manus.

Ne ſtupeas, maiora magis tu concipe mente,
Singula quidque velint innuere iſta vide.
Vt feriunt obeliſci celſa cacumina Olympum,
Vtque ferunt ſummo vertice ſigna Crucis.
Sic ſatagit Sixtus cunctis præfulgeat vt Crux,
Aurea nam ſummi Crux via ſola poli eſt.
Vt ſurgunt alacri reparata palatia curſu;
Vt ſurgunt arcus, ſanguineique gradus.
Sic, quæ Tartarei fuerant labefacta Tyranni
Inuidia, atque odio, iam renouata vigent.
Deſtructus morum cultus, deſtructaque forma
Virtutis, pacis, iuſtitiæque nitor.
Iam reduces adſunt, iam Sixto vindice, noſtris
Inſidunt animis, pectoraque ima tenent.
Ingentes ergo tanto pro munere grates
Si potis es ſoluas, ſin minus ore refer.

T·S Laurentij
T·S·Crucis ĩ hierusalem
T·S·Iois Lateranen
T·S·Pauli
T·S·Petri in uincula
T·S·Mariae maioris
Coliseum
Fons Felix
T·S·Mariæ in montibus
Porta pia
T·SS Trinitatis
Columna Traiani
Mons caballus
Columna Antonini
T S·Mariae Populi

DE VIIS AMPLISSIMIS QVAS Sixtus V.P.M. ab Exquilino Monte in Syderis formam, ad loca diuersa aperuit & ſtrauit.

Syderis impoſitum Monti iubar emicat Vrbi;
Lucidior fulget ſydere virgo parens.
Quæ ſolem genuit, gremioque, atque vbere fouit,
Exeſique antri condidit hoſpitio.
Montis in Exquilij ſpelunca hæc vertice, ſed nunc,
Vt centrum reſidet, dirigit atque vias.
Hacque illacpue illas aperit, qua viſere magna
Templa Dei ſummi fœmina, virque poteſt.
Syderis in ſpeciem, illinc qua Laurentius æde
Conditur, inde Crucis maxima templa videt.
Hinc Lateranenſis renouata Palatia phani
Inde Quirinalem conſpicit, hinc Cochlidem.
A te principium, Virgo, tibi deſinit omnis
Spes hominum, quibus es terminus, atque via.
Virgo decus cæli, fortunatisſima Virgo,
Virgo Dei ſummi, filia, ſponſa, parens.

Virgo curarum Sixti prædulce leuamen;
    Quæque illum refoues, dirigis, atque doces.
Te duce, mortales radiantia ſydera cæli
    Et ſolem Chriſtum cernere poſſe putant.
Te monſtrante viam, præclarus cum grege Paſtor
    Aſtrigeri ſcandet lumina clara poli.
Stella parens Solis, radijſque, atque igne coruſca,
    Stella parens hominum, terminus, atque via.

IN TRIREMEM ADVERSVM Piratas à Sixto V. P. M. paratam.

Non ſatis eſt Sixto terris pepuliſſe latrones

Piratas toto iam fugat ecce mari.

Pergere iam poterit, ſi vult, mercator ad Indos,

Nam pelago, & terris omnia tuta videt.

Miratur lætus genitor noua pondera Tybris

Inſuetam portans per vada flaua ratem.

Miratur placidam, & gaudens vehit vnda carinam.

Tyrrhenum ſeruet quæ Adriacumque fretum:

Quid faciet Maurus? miles, claſsiſque paratur:

Africa quid faciet, Boſphoricuſque ſinus?

Deſinet ad noſtras appellere perfidus oras

Nil ſibi iam prædæ, quod capiatur, erit.

Bellatrix ponto Dux creditur alta Triremis,

VENTVRA in Latium quæ ferat inde BONA.

Mittitur auſpicijs Sixti cum milite claſsis,

Prædator ſæuus, præda erit ipſe modo.

ALIVD.

Pone metum, Tyrrhene pater, tua littora SIXTVS
Tuta facit; iam tu perfide Turca fuge.
Iam ſatis atque ſuper, noſtro de littore captas
Heu, prædas tecum, ſæue Tyranne trahis.
Noſtra tuos claſsis fines penetrabit ad imos
Helleſpontiacæ iam timet ora plagæ.
Infelix redde Imperium, da non tua regna
Subijce iamque humili ſceptra ſuperba Cruci
Da Solymos, vel tu ſacrum venerare Sepulchrum;
Chriſtigenis pateant iam loca ſancta pijs.
Dux belli flauo Tyberini gurgite puppis
Soluitur, hanc ſancti numinis aura mouet.
Soluitur atque ſali gaudens per cærula fertur
Vt libycos ſubigat, Niliacoſque ſinus.
Soluitur auſpicijs IESV, te Principe, IESV,
Confidit SIXTVS proſpera cuncta fore.

IN COLVMNAM COCHLIDEM Antoninam ænea B. Pauli effigie insignitam.

DISTICON.

Immeritum Pauli fundis tu Roma cruorem;
Imperium extinctus possidet ille tuum.

IN EANDEM CARMEN.

Marcomanos Marcus deuicerat Antoninus
Immanes Rhetos, armigerosque Quados.
Vtque æterna foret præclari hæc gloria facti,
Edocet historiam magna columna Cochlis.
Qua captas vrbes, ductosque ex hoste triumphos
Cælauit niueo in marmore docta manus.
Corde pium, fortemque armis, atque ore disertum
Te dixere olim plebsque, patresque tui,
Sed pietate simul, doctrina maior, & armis
Est Paulus, calcat qui tua regna pede.
Ille humilis, pauper, vinctus, rerum omnium egenus,
Truncatusque caput, fit tibi, Roma caput.

Mirandum, à victo victor deuincitur orbis
Cæſar, & ad victi ſternitur ille pedes.
Marcomanum victor deuincitur Antoninus,
Et cedunt Paulo Rhetus, & ipſe Quadus.
Chriſte Deus tua ſunt hæc ſummæ inſignia laudis
Hæc Crucis eſt virtus, glotia, viſque ſacræ.
Hoſce Petro, Pauloque refert nunc Sixtus honores
Iſque illis Cochlides ſubdit, & Imperium.
Vos igitur Sixtum vaſti duo lumina mundi
Tu Petre conſilio, tu prece Paule foue.

IN OBELISCVM AD AGRVM Sessorianum ante ædem S. Crucis in Hierusalem pro pediem erigendum.

CARMEN.

Salue magna domus, salue ò pinguissima tellus,
Salue, quæ gremio fers bona tanta tuo.
Tu Crucis inuictæ ligno, signoque coruscas,
Tu Solymos præfers nomine, reque sacros.
Tu clauos retines, Christi qui dulcia membra
Confixere truces, cum manibusque pedes.
Te deuota petit populi pia turba frequenter
Te petit, & Pastor, pupureique Patres.
Nunc obelo Sixtus Phœbo quem barbara quondam
Sacrarat demens, stultaque relligio.
Exornat portasque tuas, aramque, viamque,
Signaque pro foribus, stant Crucis, ante Crucis
Crux dulcis veneranda polo, mundoque salubris,
Crux Christi roseo tota cruore madens.
Lucida Crux caræ portans primordia lucis

Densæ

Denſæ quam tenebræ,noxque profunda fugit.
Aurea Crux fuluo longe pretioſior auro
Aurea Crux aurum,diuitiaſque ferens.
Gemmea Crux nitidis præcingens cornua gemmis,
Candidus hoc Adamas,illud Iaſpis habet.
Roſcida Crux ramos vnda madefacta perenni
Perfundens guttis arida corda tuis.
Florida Crux blandis frontem redimita corollis
Quas texunt violæ,lilia cana,roſæ.
Lucida,&aurea,gemmea,roſcida, florida Crux ò
Luce,auro,gemmis,roreque,flore iuua.
Luce viam monſtra,dites auro effice,gemmis
Orna,rore riga,floreque ſerta dato.
Tu refoue Sixtum Crux ò ſpes maxima Sixti
Sedulus exaltat qui tua ſigna,precor.
Te ſibi præſidium Sixtus,columenque,decuſque
Te ſibi ſolamen deligit atque ducem.
Excelſas vult ille tibi parere columnas
Ille tibi atque obelos dedicat,& cochlides.
Ille tibi nigros Indos Thracemque Tyrannum

Ille

Ille tibi Afrorum ſubdere regna parat.

Te fronti inſculptam, fixam te pectore geſtat,

Tu Sixtum ſerua, tu populum atque Patres.

Laus Deo Optimo Maximo.

EIVSDEM ARGVMENTI INSIGNIVM ALIQVOT VIRORVM

CARMINA.

ILLVSTRISS. D. THOMAE AVALI MARCHIONIS PISCARIE FILII.

Facta alij ingentis poſuerunt ſingula SIXTI,
    Vno Bordinus Carmine cuncta canit.

R. D. SYLVII ANTONIANI AD IOANNEM FRANCISCVM BORDINVM.

Regificas ædes, Obeliſcos, Templa, Columnas,
    Et quas aerio fornice duxit aquas
Magnanimus Sixtus, Libro dum claudis in vno,
    Et dulci varium carmine texis opus.
Bordine, exigua vaſtos quis claudere in vrna
    Oceani fluctus te quoque poſſe neget?

SIXTE Pater magni custos, atque arbiter orbis
Quæ poterit vox tanta tuas percurrere laudes?
Nam tuus immanes grassantum sustulit ausus
Nutus, & Italiæ felicia sæcla reduxit.
Per te Romanæ maiestas reddita sedi
Suspicitur toto iam formidabilis orbe.
Relligio nunc culta suos agnoscit honores.
Per te dira fames eiecta, reductaque per te
Copia, parta quies, iniectaque frena furori.
Culpa luit pœnas, virtuti præmia habentur.
Casta pudicitiam seruant te vindice tecta.
Vrbem restituens vndis felicibus auges.
Atque nouis decoras templis, & molibus ornas.
Litora quinetiam Hesperiæ, pelagusque tueri
Classe paras valida, raptasque reposcere prædas.
Argumenta nouo ferit hæc, & plura libello
Bordinus paucis ausus concludere chartis,
Quæ tu cumque tribus patrasti prouidus annis,
Carmine Bordinus qui se super æthera tollit,
Mortales inter quantum pietate coruscat.

Optima ſunt tua facta bonis, & maxima magnis,
Optime magnanimis, maxime Sixte bonis.
Et ſi vox calamuſue tuas vult promere laudes
Deficit ad laudes vox, calamuſque tuas.
Iure igitur tota penitus quod mente fatemur
In terris ſummo proximus ipſe Deo es.

SIXTI V. PONTIFICATVS MAXIMVS.

Aurea, quæ mundo fuerant accepta recenti,
Sponte ſua fruges quando ferebat humus;
Secula nunc redeunt, terraſque Aſtræa reuiſit
Ius æquumque ferens, & ſine labe fidem:
Ex alto FELIX ſummus cum monte ſacerdos,
SIXTVS mutato nomine QVINTVS adeſt,
Qui ſanctos ritus, qui leges iuraque ſiſtit,
Et quidquid primi conſtituere Patres.
Iam ſine ſollicito loculos de nocte viator
Deque die plenos fertque refertque metu.
Eſt, qui non fuerat, nunc hoſpes ab hoſpite tutus,
Nunc redit, & priſcæ relligionis honos.
Heſperiam qua parte ſecat pater Apenninus,
Quà Padus, & flaui Tybridis vnda rigat,
Ionio, & qua parte ſonat vagus Adria fluctu,
Et quà Tyrreno cingitur ora mari.
Extremum Siculis, & quà latus æſtuat vndis,
Quaque caput pinu Rhætia prima tegit:

In

In ſancta certam ponit pietate ſalutem
Tota vacans falſis vatibus hæc regio;
Omneis & populos Chriſti ſub legibus vnus
Hic vnum veluti paſtor ouile regit;
Hæreſis hic mentes peruertit nulla, nec vllum
Turbida ſeditio vulgus ad arma vocat.
Quæ labes Gallis, gelidiſque illata Britannis,
Necnon Germanis, Sauromatiſque fuit;
Hanc etiam SIXTVS conatur tollere, concors
Europæ vt toti pax ſit, & vna fides.
Quod fore, venturi quibus eſt mens præſcia, dicunt,
Hoc quàm, non alio tempore commodius.

A. S. F.

AVCTOR AD SIXTVM V.P.M.

Dum repeto tanti quæ conſcripſere poetæ.
 Doctiloquo de te carmine, Sixti Pater.
Inuenio dictiſque tuis, factiſque minora,
 Et linguam, & calamũ, carminaque ipſa ſimul.
Quod potui feci, tu nunc doctiſsime Princeps,
 Accipe vel fidei pignora certa meæ?

ROMAE.

Apud Franciſcum Zanettum. M. D. LXXXVIII.

PERMISSV SVPERIORVM.

[illegible]

July

[illegible]

e/l

Popes Lives of

47

1682 4

